

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ»**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«БІЗНЕС-АНАЛІТИКА:
МОДЕЛІ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»**

**Київ – Україна
5-6 березня 2024 р.**

УДК 330.46
ББК 65.05

*Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 14 березня 2024 р.)*

Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». 5-6 бер. 2024. К.: НАУ, 2024. 630 с.

Збірник містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». В збірнику представлено результати фундаментальних і прикладних досліджень, які стосуються розробки та впровадження новітніх цифрових технологій, економіко-математичних методів та моделей управління соціально-економічними процесами глобалізованого суспільства через підвищення якості управління складними системами різної природи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, фінансистів, аналітиків, державних службовців, студентів вищих навчальних закладів та суб'єктів господарювання.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

© Національний авіаційний університет,
2024

Мельников Д. Особливості використання інформаційних технологій в антикризовому управлінні підприємством.....	343
Мирошниченко Г., Кацаненко Б. Стратегії управління фінансовою стійкістю підприємства	347
Омельяненко Я. Вдосконалення оцінки впливу фінансових ризиків на діяльність підприємств.....	349
Островська Г., Савріга А. Застосування маркетингових інтернет-технологій у ресторанному бізнесі	354
Петровська С. Особливості розробки та прийняття комплексних маркетингових рішень на нестабільно функціонуючих підприємствах.....	359
Петровський О. Соціально-відповідальний маркетинг як інструмент корпоративної соціальної відповідальності	362
Попов Ю. Перспективи України на світовому ринку зерна	365
Постернак І., Постернак С., Постернак О. Прикладні аспекти фінансового управління будівництвом групи об'єктів у складі «КНТК МЕРЕК»	369
Проценко І., Шиверський Д. Роль фінансової безпеки в розвитку соціальної політики підприємства	372
Романишин В. Фінансування післявоєнного відновлення корпоративного сектору економіки України.....	374
Романовський С. Грошові потоки інноваційних підприємств	380
Рябець О. Поведінкова компонента в міжнародних інвестиційних процесах ..	383
Савіна Є. Прикладні аспекти та перспективи застосування технологій ШІ в міжнародних маркетингових комунікаціях	389
Соболєва А., Стельмашенко О. Роль та важливість клієнта у афіліатному маркетингу: сутність клієнтів та рівні їх лояльності	394
Стамат В., Лесік М. Сучасні тенденції розвитку маркетингових досліджень в галузі харчових технологій	398
Станішевська А., Бучацька І. Ефективне управління бізнесом за допомогою маркетингу.....	404
Таранець В. Підвищення ефективності організації антикризового управління	407
Тимошенко О. Механізм державного фінансового контролю, що здійснюється Державною аудиторською службою України	412
Товкачова А., Федоренко К., Грінько І. Аналіз впливу війни в Україні на фінансові показники найбільших банків	416
Фалюта А. Безпекова бізнес-аналітика кредитних операцій	422
Химич І., Чура С. Фінансово-економічна діагностика як метод оцінки бізнесу	425
Черевко Т. Підвищення ефективності ділових переговорів як інструменту управління бізнесом.....	428

Тимошенко О.,

*викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування,
Відокремлений структурний підрозділ*

*«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»*

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ДЕРЖАВНОЮ АУДИТОРСЬКОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ

В роботі досліджено функцію державного фінансового контролю та шляхи підвищення ефективності діяльності Державної аудиторської служби України.

Ключові слова: фінанси, фінансовий контроль, Держаудитслужба, аудит, інспектування, ревізія.

Ефективність використання державних фінансів, має головне та вирішальне значення для економічного стану країни, її сталого розвитку та суспільного добробуту в цілому. Це питання є ключовим для сфери державного фінансового контролю. Безліч проблем виходить на поверхню в результаті діяльності контролюючих органів. Подолання негативних проявів можливо досягти шляхом системного вдосконалення діяльності органів державної влади, підвищення рівня культури державного управління.

03.02.2016 р. Постановою Кабінету Міністрів України було прийнято положення про Державну аудиторську службу України [2], а також 02.06.2016 р. видано Наказ Державної аудиторської служби України «Про затвердження положень про офіси Держаудитслужби та їх підрозділи» [3]. Можемо поставити питання, що ж в результаті змінилось і яким чином? Державна контрольно-ревізійна служба свого часу перетворилась на Державну фінансову інспекцію, тобто контрольна служба почала називатись інспекцією, що є цілком логічно. Далі Державна фінансова інспекція та в результаті реорганізації утворилась Державна аудиторська служба України. Державна аудиторська служба є центральним органом виконавчої влади у формі інспекції. Зважаючи на те, що орган здійснює подальший або наступний (тобто після факту здійснення фінансової операції) контроль, то така діяльність називається державний фінансовий аудит та інспектування.

Аудит та інспектування це подальший контроль за використанням і збереженням фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяття зобов'язань, станом і достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності органів

Секція 4. Прикладні аспекти маркетингового та фінансового управління бізнесом

державного і комунального сектору з метою виявлення недоліків і порушень. Аудит та інспектування здійснюється у формі ревізій і перевірок та повинно забезпечувати виявлення фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових та матеріально відповідальних осіб [1].

При зміні статусу орган повинен був упорядкувати нормативно-правове забезпечення діяльності і це також було здійснено. Але постають нові питання: що змінилось, яким чином, чи ці зміни на краще, або ж у результаті виникли нові труднощі діяльності цих органів.

Дослідивши перелік змін, що внесені в нормативно-правову базу встановлено, що основний документ, яким керувались ревізори в ході здійснення своїх функціональних обов'язків, був порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. № 550 [4]. На сьогодні до документу внесено більше 12 змін, які надали можливість адаптувати його до сучасних умов та функціоналу Державної аудиторської служби.

Багато хто досліджував питання діяльності органів державного фінансового контролю. Так, В. Ю. Стрельцов розглядав специфіку завдань і функцій контрольно-ревізійної служби [6]. В. М. Зайцев вказує на недоліки правової бази, що не повною мірою визначає конкретний механізм здійснення координації дій контрольних органів [5, с. 8]. Але мало хто звернув увагу на кількісне забезпечення кадрами для виконання своїх обов'язків, що передбачено вищевказаною постановою.

Здійснення однієї ревізії передбачає 30 робочих днів для перевірки фінансових документів, 5 робочих днів для оформлення результатів, 3 дні для ознайомлення з результатами ревізії підконтрольним об'єктом і 10 робочих днів для реалізації матеріалів. Таким чином в середньому на один контрольний захід необхідно 48 робочих днів. Один рік складає 251 робочий день: $251/48=5$ ревізій на рік. Загальна кількість підконтрольних об'єктів приблизно становить 50 тис.: $50000/5=10000$ ревізорів для виконання контрольних функцій, відповідно до встановлених норм проведення ревізій. Зрозуміло, що цей підрахунок доволі усереднений і не відображає дійсності у повній мірі достовірно, однак він вказує на можливі суперечності у кадровому забезпеченні контролюючих органів.

Існує низка факторів, які впливають на тривалість роботи ревізорів та проведення контрольної діяльності, а саме:

- є об'єкти з відносно маленьким бюджетом і тому не потребують використання всіх тридцяти днів, які відведені на контрольний захід;
- існують достатньо масштабні об'єкти за об'ємом бюджетного фінансування, які потребують роботи не одного контролера, а цілої групи;
- існують ситуації коли за рішенням суду строки проведення ревізії подовжено;

- виникають потреби призупинення ревізії для проведення зустрічних звірок, які не можуть бути здійснені в ході основного строку ревізії;
- існують ситуації, коли підконтрольна установа не згодна з результатами ревізії і це потребує значно більше часу для закінчення процесу;
- існують ситуації, коли результати контролюючої діяльності оскаржують у суді, це також потребує використання робочого часу ревізором;
- крім того структура контролюючих органів має бути забезпечена такими структурними підрозділами, які б сприяли більш оперативному проведенню ревізій і перевірок та оформленню документації за їх результатами: бухгалтерією, організаційним відділом, відділом узагальнення та аналітики результатів.

Якщо порівняти навіть приблизну потребу кадрового забезпечення для проведення аудиту та інспектування з реальною чисельністю штатних одиниць, а їх на сьогодні приблизно 2,7 тис., стає зрозуміло, що для ефективного функціонування органу і для забезпечення нормальних умов роботи працівників, потреба у фахівцях є значно більшою. Але сказати, що просте збільшення фахівців є виходом з даної ситуації буде неправильним. Для вирішення цього питання необхідно розглядати систему фінансового контролю в Україні в цілому, що допоможе виявити додаткові можливості та знайти вихід із цієї ситуації.

Таким чином, можна зробити висновки, що на шляху вдосконалення діяльності органів державного фінансового контролю була здійснена реорганізація органу контрольно-ревізійної служби в Державну аудиторську службу, що стало логічним відображенням її сутності. Встановлено, що нормативно правове забезпечення було адаптовано для новоствореного органу. Але деякі недоліки все-таки мають місце. Проаналізовано вимоги, щодо тривалості здійснення контрольного заходу і виявлено недостатню кількість кадрів для процедурного виконання поставлених завдань. Крім того вказано на фактори, що впливають на тривалість робочого часу.

Для підвищення ефективності діяльності органу необхідно звернути увагу на ряд несумісностей між вимогами до проведення ревізій та строками їх виконання. Урегулювати кількість працівників у відповідності до термінів виконання ними своїх завдань. Встановити норми використання робочого часу до підконтрольного об'єкту у відповідності до масштабу бюджетного фінансування та обсягу матеріальних цінностей на балансі. Передбачити можливість втрати часу ревізором у разі виникнення потреби для розв'язання проблемних питань після закінчення основного терміну проведення ревізії. І найголовніше виявити основні проблеми значної кількості виконавців, що здійснюють фінансовий контроль в державі в цілому.

Секція 4. Прикладні аспекти маркетингового та фінансового управління бізнесом

Список використаних джерел:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року» від 10.05.2018 р. № 310. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.02.2024).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України» від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0023889-16#Text> (дата звернення: 27.02.2024).
3. Наказ Державної аудиторської служби України «Про затвердження положень про офіси Держаудитслужби та їх підрозділи» від 02.06.2016 р. № 23 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0023889-16#Text> (дата звернення: 27.02.2024).
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами» від 20.04.2006 р. № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.02.2024).
5. Зайцев В. М. Удосконалення фінансового контролю в системі державного управління: авторефер. дис. на здобуття наук ступеня к. держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2009. 20 с.
6. Стрельцов В. Ю. Державний фінансовий контроль діяльності органів місцевого самоврядування: авторефер. дис. на здобуття наук ступеня к. держ. упр.: 25.00.02. Харків, 2005. 16 с.